

บทที่ 5

ความสัมพันธ์ทางความหมายของคูนามกับกริยาในภาษาไทย

ในบทนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงความสัมพันธ์ทางความหมายของคูนามกับกริยา จำนวน 155 คู่ ซึ่งจัดเป็นประเภทต่างๆ ได้ 5 ประเภท อันได้แก่ ความสัมพันธ์แบบเครื่องมือ (Instrumental) ผู้ทรงสภาพ (Patient) ผู้ถูก (Objective) ผู้ก่อการ (Actor) และผู้เสริม (Range) จากนั้นจึงพิจารณารูปคูนามกับกริยาแบบต่างๆ กับประเภทของความสัมพันธ์ทางความหมาย

การศึกษาความสัมพันธ์ทางความหมายของคูนามกับกริยาในภาษาไทย มีวิธีการศึกษาต่างไปจากการศึกษาความสัมพันธ์ทางความหมายในภาษาพูด เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นงานศึกษาภาษามือ ผลการศึกษาจึงน่าจะสะท้อนให้เห็นในทัศนของคนหูหนวกโดยผ่านรูปภาษา ซึ่งก็คือรูปสัญญาณในภาษามือ การศึกษาความสัมพันธ์ทางความหมายของสัญญาณในภาษามือ จึงจะใช้วิธีพิจารณาจากรูปสัญญาณว่าแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างนามกับกริยาในความหมายใด การศึกษาความสัมพันธ์ทางความหมายของคูนามกับกริยา ไม่ทำโดยพิจารณาจากความหมายของสัญญาณเมื่อถอดเป็นภาษาพูด เนื่องจากหากใช้วิธีดังกล่าว ผลที่ได้เท่ากับเป็นการศึกษาคำในภาษาพูด

การตัดสินใจประเภทความสัมพันธ์ทางความหมาย ใช้วิธีพิจารณาจากรูปสัญญาณว่าแสดงความสัมพันธ์ระหว่างนามกับกริยาในความหมายใด ดังนี้

- (1) นามเป็นเครื่องมือ ตัดสินจากรูปสัญญาณที่แสดงอาการของคนเข้าไปร่วมด้วย ทำมือเป็นทำมือ แสดงลักษณะของมือขณะใช้หรือจับเครื่องมืออื่นๆ เพื่อประกอบอาการอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ทำมือแสดงลักษณะมือจับช้อนขณะชงกาแฟ คูนามกับกริยา "กาแฟ-ชงกาแฟ" จึงมีความสัมพันธ์แบบเครื่องมือ เป็นต้น
- (2) นามเป็นผู้ทรงสภาพ ตัดสินจากรูปสัญญาณที่มีทำมือแสดงลักษณะของนามผู้ทรงสภาพ ทำมือได้จากวิธีการสร้างภาพแบบแทน หมายถึง การจัดให้ทำมือมีรูปร่างลักษณะของนามผู้ทรงสภาพ เช่น ทำมือแบบสันมือขีดเคลื่อนออกและบรรจบกัน แสดงสภาพของ "ประตู" ทำมือนั้นนิ้วชี้สั่นไปมา แสดงสภาพของนามส่วนที่เป็น "เข็มของตาชั่ง" เป็นต้น และมีข้อสังเกตว่านามผู้ทรงสภาพ จะไม่มีอาการของคนเข้าไปร่วมด้วยเหมือนนามเครื่องมือ
- (3) นามเป็นผู้ถูก ตัดสินจากรูปสัญญาณที่มีทำมือแสดงสภาพของนามขณะถูกกระทบกระเทือน และนามนั้นอาจเปลี่ยนแปลงไปเพราะอาการอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ทำมือกางนิ้วชี้ตั้งขึ้น แสดงนาม "กล้วย" ประกอบทำมือแสดงลักษณะมือของคนขณะทำอาการปอกเปลือกกล้วย เป็นต้น

- (4) นามเป็นผู้ก่อการ ตัดสินจากรูปสัญลักษณ์ที่มีท่ามือแสดงนามผู้ก่อการ และนามผู้ก่อการนั้นมีการเคลื่อนที่ เช่น ท่ามือแบดตั้งฝ่ามือหันเข้าตัว หมุนเป็นวงกลม แทน "ลัทธิไฟขณะกำลังเล่น"
- (5) นามเป็นผู้เสริม ไม่มีท่ามือเฉพาะ เนื่องจากนามผู้เสริมเป็นนามที่ไม่สามารถจับต้องได้ แต่เป็นผู้ช่วยเสริมความหมายของกริยา หรือเป็นอีกชื่อหนึ่งของกริยา เช่น ท่ามือกำเคลื่อนสลับออกจากตัว แสดงอาการ "ชกมวย" ดังนั้นนาม "มวย" ซึ่งหมายถึงกีฬาประเภทหนึ่ง เป็นผู้ช่วยเสริมความหมายของกริยา คือเป็นอีกชื่อหนึ่งของกริยานั้นเอง

การศึกษาความสัมพันธ์ทางความหมายในงานวิจัย อาศัยประเภทของความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคำนามกับคำกริยาในภาษาพูดมาเป็นแนวทางในการศึกษา โดยอาศัยประเภทความสัมพันธ์ทางความหมายของ ภาณุ สังขวร (2527) 4 ประเภท อันได้แก่ เครื่องมือ (Instrumental) ผู้ทรงสภาพ (Patient) ผู้ถูก (Objective) และผู้เสริม (Range) มาประกอบกับแนวคิดเรื่องผู้ก่อการ (Actor) ของฮัลลiday (Halliday, 1994) ซึ่งไม่พบในงานวิจัยของภาณุ (2527) นอกจากนี้ฮัลลidayยังได้กล่าวถึงผู้เสริม (Range) ไว้ด้วย ซึ่งผู้วิจัยพบว่า ทฤษฎีเหล่านี้ สามารถนำมาอธิบายความสัมพันธ์ทางความหมายของชื่อนามกับกริยาในภาษามือไทยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 : ประเภทของความสัมพันธ์ทางความหมายของคูนามกับกริยา

สัญญาณกริยาในคูนามกับกริยา ประเภทที่ 1	ประเภทความสัมพันธ์ทางความหมายของคูนามกับกริยา					
	เครื่องมือ	ผู้ทรง สภาพ	ผู้ถูก	ผู้ก่อ การ	ผู้เสริม	รวม
A: [+ซ้ำ +ต่อเนื่อง +ไม่ใช้มือ]	18	14	4	2	2	40
B: [+ซ้ำ +คงท่ามือ +ไม่ใช้มือ]	3	2	-	-	-	5
C: [-ซ้ำ +ต่อเนื่อง +ไม่ใช้มือ]	9	1	4	6	1	19
D: [-ซ้ำ +คงท่ามือ +ไม่ใช้มือ]	6	13	4	-	1	26
E: [-ซ้ำ +ต่อเนื่อง +ไม่ใช้มือมาก]	4	1	-	1	1	7
F: [-ซ้ำ +คงท่ามือ +ไม่ใช้มือมาก]	2	5	3	-	1	11
G: [+ซ้ำ +ต่อเนื่อง +ไม่ใช้มือมาก]	7	2	2	-	-	11
H: [+ซ้ำ +ยัง +ไม่ใช้มือ]	1	-	-	-	-	1
I: [+ซ้ำ +ยัง +ไม่ใช้มือมาก]	1	-	-	-	-	1
J: [-ซ้ำ +ยัง +ไม่ใช้มือมาก]	1	-	-	-	-	1
รวม	52	38	17	9	6	122
สัญญาณกริยาในคูนามกับกริยาประเภทที่ 2						
A: [+ซ้ำ +ต่อเนื่อง +ไม่ใช้มือ]	6	4	2	1	1	14
C: [-ซ้ำ +ต่อเนื่อง +ไม่ใช้มือ]	3	-	-	3	-	6
K: [-ซ้ำ +คงท่ามือ +ไม่ใช้มือ]	1	-	-	-	-	1
G: [+ซ้ำ +ต่อเนื่อง +ไม่ใช้มือมาก]	1	2	2	1	-	6
L: [+ซ้ำ +คงท่ามือ +ไม่ใช้มือมาก]	1	-	-	-	-	1
E: [-ซ้ำ +ต่อเนื่อง +ไม่ใช้มือมาก]	1	1	-	-	-	2
F: [-ซ้ำ +คงท่ามือ +ไม่ใช้มือมาก]	2	1	-	-	-	3
รวม (คู่)	15	8	4	5	1	33
รวมทั้งสิ้น (คู่)	67	46	21	14	7	155
คิดเป็น (%)	(43.22%)	(29.67%)	(13.54%)	(9.03%)	(4.51%)	(100%)

จากตารางข้างต้น จะเห็นได้ว่าสัญญาณกริยาแบบต่างๆ ซึ่งจัดอยู่ในประเภทที่ 1 และ 2 แสดงความสัมพันธ์ทางความหมายทั้ง 5 ประเภท แสดงว่าความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคูนามกับกริยาในแต่ละประเภทไม่มีลักษณะร่วมกัน ซึ่งไม่ยืนยันสมมติฐานที่ตั้งไว้ และความสัมพันธ์ทางความหมายของคูนามกับกริยาระหว่างประเภทมีลักษณะต่างกัน ซึ่งยืนยันสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.1 ประเภทของความสัมพันธ์ทางความหมายของคูนามกับกริยา

5.1.1 ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบเครื่องมือ

ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบเครื่องมือ (Instrumental) หมายถึงความสัมพันธ์ของนามกับกริยาในลักษณะที่นามเป็นอุปกรณ์ หรือวัตถุที่ใช้ทำการ (ภาณุ, 2527) สัญญาณกริยาที่แสดงความสัมพันธ์ทางความหมายแบบนี้มีรูปสัญญาณแสดงอาการของคนเข้าไปร่วมด้วย ดังนั้นหากไม่ปรากฏร่วมกับสรรพนามอื่นใด สัญญาณกริยานั้นจะหมายถึงผู้ทำสัญญาณในขณะนั้นเป็นผู้กระทำกริยาเองโดยอาศัยสัญญาณนามเป็นเครื่องมือ

เครื่องมือเป็นความสัมพันธ์ประเภทที่พบมากที่สุด ใน โดยพบในคูนามกับกริยา 67 คู่ คิดเป็น 43.22% ของคูนามกับกริยาทั้งหมด และเป็นที่น่าสังเกตด้วยว่าสัญญาณกริยาทุกแบบล้วนใช้แสดงความสัมพันธ์กับนามแบบเครื่องมือได้ เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์แบบเครื่องมือเป็นหลัก จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์แบบเครื่องมือ พบมากที่สุดในการสัญญาณกริยา แบบ A : [+ซ้ำ +ต่อเนื่อง +ไม่ใช้มือ] โดยพบจำนวน 18 สัญญาณ คิดเป็น 26.86% ของความสัมพันธ์แบบเครื่องมือ หากพิจารณาเฉพาะอาการเคลื่อนไหวแล้ว จะพบว่าความสัมพันธ์แบบเครื่องมือพบมากที่สุดในการสัญญาณกริยาแบบต่อเนื่อง [+ต่อเนื่อง] ได้แก่สัญญาณกริยาแบบ A, C, E และ G พบรวมทั้งสิ้น 49 สัญญาณ คิดเป็น 73.13% ของความสัมพันธ์แบบเครื่องมือ สรุปได้ว่าความสัมพันธ์แบบเครื่องมือเป็นแบบที่พบมากที่สุด และเป็นความสัมพันธ์ประเภทเดียวที่พบได้ในสัญญาณกริยาทุกแบบ แต่พบมากอย่างมีนัยสำคัญในการสัญญาณกริยาแบบต่อเนื่อง [+ต่อเนื่อง]

ตัวอย่างคูนามกับกริยาแบบเครื่องมือ เช่น "เครื่องเหลาดินสอ-เหลาดินสอด้วยเครื่อง" (ภาพที่ 133) ซึ่งมีรูปสัญญาณแสดงท่ามือซ้ายจับ (ตัวเครื่องเหลาดินสอ-สมมุติ) และท่ามือขวาจับ (ที่หมุนของเครื่องเหลาดินสอ-สมมุติ) รูปสัญญาณดังกล่าวแสดงว่ามีอาการของคนเข้าไปร่วมด้วย สัญญาณนามแสดงความสัมพันธ์กับกริยาโดยนามเป็นเครื่องมือที่ใช้ทำการ

5.1.2 ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบผู้ทรงสภาพ

ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบผู้ทรงสภาพ (Patient) หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์แบบนามเป็นผู้ทรงสภาพ โดยผู้ทรงสภาพเป็นสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตก็ได้ ผู้ทรงสภาพเป็นความสัมพันธ์ประเภทที่พบมากเป็นอันดับสอง โดยพบในคูนามกับกริยาจำนวน 46 คู่ คิดเป็น 29.67% ของคูนามกับกริยาทั้งหมด เป็นที่น่าสังเกตว่าสัญญาณกริยาเพียงบางแบบเท่านั้นที่ใช้แสดงผู้ทรงสภาพ ในขณะที่สัญญาณกริยาทุกแบบล้วนใช้แสดงความสัมพันธ์แบบเครื่องมือได้ อย่างไรก็ตามก็ตีสัญญาณกริยาแบบ A : [+ซ้ำ +ต่อเนื่อง +ไม่ใช้มือ] ซึ่งเป็นแบบที่ใช้แสดงความสัมพันธ์แบบเครื่องมือสูงสุดมาแล้ว ยังใช้แสดงความสัมพันธ์แบบผู้ทรงสภาพได้มากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยพบจำนวน 18 สัญญาณ คิดเป็น 39.13% ของผู้ทรงสภาพทั้งหมด

สัญญาณกริยาแบบ D : [-ซ้ำ +คงท่ามือ +ไม่ใช้มือ] ก็แสดงความสัมพันธ์แบบผู้ทรงสภาพสูงเช่นกัน โดยพบจำนวน 13 สัญญาณ คิดเป็น 28.26% ของผู้ทรงสภาพทั้งหมด แสดงว่าสัญญาณกริยาแบบ A และ D ใช้แสดงผู้ทรงสภาพได้จำนวนพอๆ กัน ทั้งนี้หากพิจารณาเฉพาะอาการเคลื่อนไหวมือ จะพบว่าอาการเคลื่อนไหวมือแบบต่อเนื่องใช้แสดงความสัมพันธ์แบบผู้ทรงสภาพได้ 25 สัญญาณ คิดเป็น 54.34% ของผู้ทรงสภาพทั้งหมด ส่วนอาการเคลื่อนไหวมือแบบคงท่ามือ ใช้แสดงความสัมพันธ์แบบผู้ทรงสภาพได้ 21 คู่ คิดเป็น 45.65% ของผู้ทรงสภาพทั้งหมด อาการเคลื่อนไหวมือแบบต่อเนื่องจึงใช้แสดงความสัมพันธ์แบบผู้ทรงสภาพได้สูงสุด เช่นเดียวกับที่ใช้แสดงความสัมพันธ์แบบเครื่องมือได้สูงสุด

สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์แบบผู้ทรงสภาพพบมากรองลงมาจากความสัมพันธ์แบบเครื่องมือ แต่พบในสัญญาณกริยาเพียงบางแบบ ไม่พบในทุกแบบเหมือนความสัมพันธ์แบบเครื่องมือ สัญญาณกริยาแบบ A : [+ซ้ำ +ต่อเนื่อง +ไม่ใช้มือ] และแบบ D : [-ซ้ำ +คงท่ามือ +ไม่ใช้มือ] ใช้แสดงความสัมพันธ์แบบผู้ทรงสภาพได้สูงที่สุดพอๆ กัน โดยอาการเคลื่อนไหวมือแบบต่อเนื่อง [+ต่อเนื่อง] ก็ใช้แสดงความสัมพันธ์แบบผู้ทรงสภาพมากที่สุดเช่นเดียวกับที่ใช้แสดงความสัมพันธ์แบบเครื่องมือ

ตัวอย่างคูนามกับกริยาแสดงความสัมพันธ์แบบผู้ทรงสภาพ เช่น "กลอนประตุ-ใส่กลอนประตุ" (ภาพที่ 7) ซึ่งมีรูปสัญญาณแสดงท่ามือขวายืนนิ้วชี้แทนกลอนประตุ และท่ามือซ้ายแทนบานประตุ รูปสัญญาณดังกล่าวแสดงสภาพของนามกลอนประตุ โดยไม่มีอาการของคนเข้าไปร่วมด้วย คูนามกับกริยานี้มีรูปสัญญาณสะท้อนมโนทัศน์ของคนหูหนวกต่างกับของคนหูได้ยิน เนื่องจากคนหูได้ยินใช้รูปภาษาใส่กลอนประตุ ซึ่งแสดงความสัมพันธ์แบบเครื่องมือ

5.1.3 ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบผู้ถูก

ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบแบบผู้ถูก (Objective) หมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างนามกับกริยาในลักษณะที่นามเป็นผู้ถูกกระทบกระเทือน และนามผู้ถูกอาจเปลี่ยนแปลงสภาพหรืออาการเพราะอาการของผู้ทำ ความสัมพันธ์แบบผู้ถูกพบในคูนามกับกริยาจำนวน 28 คู่ คิดเป็น 18.06% ของข้อมูลทั้งหมด สัญญาณกริยาเพียงบางแบบเท่านั้นที่ใช้แสดงผู้ทรงสภาพได้ ทั้งนี้สัญญาณกริยาแบบ A : [+ซ้ำ +ต่อเนื่อง +ไม่ใช้มือ] แบบ D : [-ซ้ำ +คงท่ามือ +ไม่ใช้มือ] และแบบ C : [-ซ้ำ +ต่อเนื่อง +ไม่ใช้มือ] ใช้แสดงความสัมพันธ์แบบผู้ถูกได้พอๆ กัน สัญญาณกริยาแบบ A แสดงความสัมพันธ์แบบผู้ถูกจำนวน 6 สัญญาณ คิดเป็น 28.57% ของความสัมพันธ์แบบผู้ถูกทั้งหมด สัญญาณกริยาแบบ D และ C แสดงความสัมพันธ์แบบผู้ถูกแบบละ 4 สัญญาณเท่ากัน คิดเป็น 19.04% ของความสัมพันธ์แบบผู้ถูกทั้งหมด

เป็นที่น่าสังเกตว่า สัญญาณกริยาแบบ A และ D ซึ่งใช้แสดงความสัมพันธ์แบบผู้ทรงสภาพได้พอๆ กัน ก็ใช้แสดงความสัมพันธ์แบบผู้ถูกได้พอๆ ด้วย หากพิจารณาเฉพาะอาการเคลื่อนไหวมือ จะพบว่าอาการเคลื่อนไหวมือที่ใช้แสดงความสัมพันธ์แบบผู้ถูกมากที่สุด ได้แก่ อาการเคลื่อนไหวแบบต่อเนื่อง โดยพบสัญญาณกริยาแบบต่อเนื่องแสดงความสัมพันธ์แบบผู้ถูกจำนวน 14 สัญญาณ คิดเป็น 66.66% ของความสัมพันธ์แบบผู้ถูกทั้งหมด

สรุปได้ว่าความสัมพันธ์แบบผู้ถูกพบมากเป็นอันดับที่ 3 โดยอาการเคลื่อนไหวแบบต่อเนื่อง [+ต่อเนื่อง] ใช้แสดงความสัมพันธ์ทางความหมายแบบผู้ถูกได้มากที่สุด เช่นเดียวกับที่ใช้แสดงความสัมพันธ์แบบเครื่องมือและผู้ทรงสภาพ ตัวอย่างคูนามกับกริยาแสดงความสัมพันธ์แบบผู้ถูก เช่น “นุหรี-สูบนุหรี” (ภาพที่ 30) มีรูปสัญญาณแสดงท่ามือขวายืนนิ้วชี้และนิ้วกลาง (ท่ามือคืบนูหรี) และแสดงองค์ประกอบปาก [+สูดปาก] แสดงว่านามเป็นผู้ถูกกระทบกระเทือน

5.1.4 ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบผู้ก่อการ

ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบผู้ก่อการ (Actor) หมายถึงลักษณะความสัมพันธ์ในลักษณะที่นามเป็นผู้ก่อให้เกิดอาการ (Halliday, 1994) โดยผู้ก่อการเป็นสิ่งไม่มีชีวิตหรือไม่มีเจตนาให้เกิดอาการ ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบผู้ก่อการนี้คล้ายกับที่ Nilsen (อ้างถึงในภาณุ, 2527) เรียกว่าความสัมพันธ์ระหว่างนามกับกริยาแบบพลัง (Force) หมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างนามกับกริยา ซึ่งนามหมายถึงสิ่งที่ไม่มีชีวิต แต่มีพลังที่เป็นเหตุให้เกิดกริยาได้ ความสัมพันธ์แบบนี้มีข้อสังเกต คือนามผู้ก่อการเป็นผู้แสดงการเคลื่อนที่ซึ่งมีพลวัต (dynamic) มากกว่านามผู้ทรงสภาพ

ความสัมพันธ์แบบผู้ก่อการพบในคูนามกับกริยา 14 คู่ คิดเป็น 9.03% ของคูนามกับกริยาทั้งหมด สัญญาณกริยาเพียงบางแบบเท่านั้นที่ใช้แสดงผู้ทรงสภาพได้ ทั้งนี้สัญญาณกริยาแบบ C : [-ซ้ำ +ต่อเนื่อง +ไม่ใช้มือ] ใช้แสดงความสัมพันธ์แบบผู้ก่อการได้มากที่สุด โดยพบจำนวน 9 สัญญาณ คิดเป็น 64.28% ของความ

สัมพันธ์แบบผู้ก่อการทั้งหมด เป็นที่น่าสังเกตว่าความสัมพันธ์แบบผู้ก่อการนี้ ไม่พบในสัญญาณกริยาแบบคงท่ามือ [+คงท่ามือ] เลย ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะผู้ก่อการมีการเคลื่อนที่ จึงไม่แสดงด้วยอาการคงท่ามือเลย

ตัวอย่างคู่นามกับกริยาแสดงความสัมพันธ์แบบผู้ก่อการ เช่น "รถไฟฟ้า-รถไฟฟ้าแล่น" (ภาพที่ 73) มีรูปสัญญาณงอนิ้วชี้และนิ้วกลางติดกันแสดงนามรถไฟฟ้าพุ่งออกจากตัว แสดงให้เห็นว่านามเป็นผู้ก่อให้เกิดอาการ โดยผู้ก่อการเป็นสิ่งที่ไม่มีชีวิตหรือไม่มีเจตนาให้เกิดอาการ หรือคู่นามกับกริยา "ฝน-ฝนตก" (ภาพที่ 142) มีรูปสัญญาณแสดงท่ามือรวมปลายนิ้วเข้าหากัน เคลื่อนมือลงแล้วแยกนิ้วมือออกจากกันแทนลักษณะกระจายตัวลงของเม็ดฝน เป็นต้น

5.1.5 ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบผู้เสริม

ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบผู้เสริม (Range) หมายถึงความสัมพันธ์ทางความหมายในลักษณะที่นามเป็นผู้ช่วยเสริมความหมายของกริยาให้ครบถ้วนสมบูรณ์ และนามผู้เสริมอาจเป็นสิ่งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิตก็ได้ ความสัมพันธ์แบบผู้เสริมนี้ Halliday (1994) นิยามว่าหมายถึงนามซึ่งเป็นที่ไม่สามารถจับต้องได้ เป็นอีกชื่อหนึ่งของกริยาหรือกระบวนการ

ความสัมพันธ์แบบผู้เสริมเป็นความสัมพันธ์ที่พบน้อยที่สุด โดยพบในคู่นามกับกริยาจำนวน 7 คู่ คิดเป็น 4.51% ของคู่นามกับกริยาทั้งหมด สัญญาณกริยาเพียงบางแบบเท่านั้นที่ใช้แสดงผู้ทรงสภาพได้ ทั้งนี้ สัญญาณกริยาแบบ A : [+ชี้ +ต่อเนื่อง +ไม่ใช้มือ] ใช้แสดงความสัมพันธ์แบบผู้เสริมได้มากที่สุด โดยพบจำนวน 3 สัญญาณ คิดเป็น 42.85% ของความสัมพันธ์แบบผู้เสริมทั้งหมด ความสัมพันธ์แบบผู้เสริมพบในสัญญาณกริยาแบบต่อเนื่อง [+ต่อเนื่อง] มากที่สุด โดยพบจำนวน 4 สัญญาณ คิดเป็น 57.14% ของความสัมพันธ์แบบผู้เสริมทั้งหมด

คู่นามกับกริยาแสดงความสัมพันธ์แบบผู้เสริมในงานวิจัย ไม่มีท่ามือแสดงแทนนามให้เห็น เนื่องจากนามผู้เสริมเป็นนามที่ไม่สามารถจับต้องได้ แต่แสดงท่ามือในลักษณะที่เป็นเหตุการณ์ที่ทำให้นึกไปถึงนามผู้เสริมได้ ดังต่อไปนี้

"ผมเปีย-ถักเปีย" (ภาพที่ 38)	ทำท่ามือขณะถักผมเปีย สื่อถึงนามผมเปีย
"งาน-ทำงาน" (ภาพที่ 108)	ท่ามือกำเคลื่อนขึ้นๆ ลงๆ สื่อถึงการทำงาน (ออกแรง)
"ฟุตบอล-เล่นฟุตบอล" (ภาพที่ 111)	ท่ามือแสดงลูกฟุตบอลเข้าประตู สื่อถึงกีฬาฟุตบอล
"มวย-ชกมวย" (ภาพที่ 112)	ท่ามือกำพุ่งออกจากลำตัว สื่อถึงกีฬามวย
"ทหาร-ตะเบ๊ะ" (ภาพที่ 118)	ท่ามือแบคว่าฝ่ามือแตะขมับ สื่อถึงนามทหาร
"ยาสระผม-สระผม" (ภาพที่ 145)	ท่ามือกางนิ้วงอนิ้วน้อยขมับบริเวณศีรษะ สื่อถึงยาสระผม
"สุนัข-เรียกสุนัข" (ภาพที่ 122)	ท่ามือแบตบหน้าข้าง และตืดนิ้ว สื่อถึงนามสุนัข

ในบทนี้ผู้วิจัยได้กล่าวถึงประเภทของความสัมพันธ์ทางความหมายของคูนามกับกริยา โดยแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของรูปสัญลักษณ์แบบต่างๆ ที่ใช้แสดงความสัมพันธ์ทางความหมาย 5 ประเภท จากการศึกษาความสัมพันธ์ทางความหมายของคูนามกับกริยา ทำให้พบประเด็นที่น่าสนใจว่าคูนามมีวิธีคิดรูปภาษาต่างไปจากคนหูได้ยิน ตัวอย่างเช่น ในภาษาพูดเราใช้รูปภาษาแสดงความหมาย "ตัดด้วยกรรไกร" แต่ในภาษามือใช้รูปภาษาแสดงความหมาย "กรรไกรตัด" (ภาพที่ 2) รูปสัญลักษณ์ดังกล่าวสะท้อนมโนทัศน์ของคนหูหนวกที่ว่ากรรไกรเป็นผู้ทรงสภาพตัด ความหมาย "กรรไกรตัด" ในภาษามือสะท้อนให้เห็นได้จากรูปสัญลักษณ์ คือมีรูปท่ามือกำเหล็กน็อตและน็อตกลางแยกกัน (ท่ามือ V) จากนั้นเคลื่อนนิ้วเข้าหากันแสดงสภาพกรรไกร (ขณะใช้งาน) ดังนั้นเมื่อใช้วิธีพิจารณารูปสัญลักษณ์มือ จึงจะทำให้เข้าใจได้ว่าคูนามมีวิธีคิดต่างไปจากคนหูได้ยิน

ผู้วิจัยพบว่าประเภทของความสัมพันธ์ทางความหมายในภาษามือนี้น้อยกว่า เมื่อเทียบกับประเภทของความสัมพันธ์ทางความหมายในภาษาพูด จากผลการศึกษาของภาณุ (2527) ซึ่งพบความสัมพันธ์ของคานามกับคำกริยาในภาษาไทย รวมทั้งสิ้น 16 ประเภท แต่เมื่อนำมาใช้เป็นกรอบในการศึกษาภาษามือ พบความสัมพันธ์ทางความหมายเพียง 4 ประเภท ได้แก่ เครื่องมือ ผู้ทรงสภาพ ผู้ถูก และผู้เสริม และความสัมพันธ์ทางความหมายแบบผู้ก่อการ (ฮัลลิตีย์, 1994) รวมเป็นความสัมพันธ์ทางความหมายเพียง 5 ประเภทจากจำนวนคูนามกับกริยา 155 คู่ ซึ่งอาจจะเป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงข้อจำกัดในการใช้มือเป็นสื่อได้ในระดับหนึ่ง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย